

Наталія ГУМЕНЮК

здобувачка освітньо-професійної програми «Менеджмент закладів охорони здоров'я», ЗУНУ
Науковий керівник – Ірина ДЕМКІВ, канд. екон. наук,
доцент, доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу
Західноукраїнського національного університету

СТРАТЕГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ СУЧАСНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

У сучасних умовах трансформації системи охорони здоров'я питання забезпечення конкурентоспроможності закладів охорони здоров'я набуває особливої актуальності. Реформування медичної галузі, зміна моделей фінансування, розвиток ринкових механізмів, поява нових організаційно-правових форм медичних установ та підвищення вимог населення до якості медичних послуг формують принципово нові умови функціонування закладів охорони здоров'я. За таких обставин традиційні підходи до управління втрачають свою ефективність, що обумовлює необхідність впровадження сучасних управлінських технологій, стратегічного управління та інноваційних підходів до розвитку медичних установ [1].

Конкурентоспроможність закладів охорони здоров'я необхідно розглядати як комплексну характеристику, що відображає здатність медичної установи ефективно функціонувати в умовах конкурентного середовища, забезпечувати високий рівень медичного обслуговування, адаптуватися до змін зовнішнього середовища та формувати стійкі конкурентні переваги [2]. Вона охоплює сукупність організаційних, економічних, кадрових, інноваційних та управлінських характеристик, які забезпечують ефективність діяльності закладу та його привабливість для пацієнтів.

Важливими складовими конкурентоспроможності закладів охорони здоров'я є якість медичних послуг, професійний рівень медичного персоналу, ефективність управлінських рішень, доступність послуг, фінансова стабільність, рівень матеріально-технічного забезпечення та інноваційність діяльності. Особливого значення набуває здатність закладів охорони здоров'я швидко

реагувати на зміни зовнішнього середовища, впроваджувати сучасні цифрові технології, використовувати інструменти електронної медицини та забезпечувати клієнтоорієнтований підхід у взаємодії з пацієнтами.

Конкуренція на ринку медичних послуг є важливим стимулом для розвитку закладів охорони здоров'я та підвищенні ефективності їхньої діяльності. В умовах конкурентного середовища медичні заклади змушені постійно вдосконалювати організаційні процеси, підвищувати рівень якості послуг, оптимізувати використання ресурсів та впроваджувати інноваційні методи управління. Конкуренція також сприяє формуванню нових підходів до кадрової політики, розвитку професійних компетентностей працівників та удосконаленню системи мотивації персоналу.

Водночас конкурентоспроможність закладів охорони здоров'я значною мірою залежить від ефективності системи управління. Сучасні умови функціонування медичних установ вимагають переходу від адміністративних моделей управління до стратегічно орієнтованих систем менеджменту, які передбачають використання аналітичних інструментів, стратегічного планування, управління ризиками та оцінювання результативності діяльності. Важливим напрямом розвитку є впровадження принципів адаптивного та гнучкого управління, що дозволяє оперативно реагувати на зміни зовнішнього середовища та забезпечувати гнучкість управлінських рішень.

Суттєвий вплив на конкурентоспроможність закладів охорони здоров'я мають інноваційні процеси. Використання сучасних медичних технологій, цифрових платформ, автоматизованих систем управління та інструментів телемедицини сприяє підвищенню ефективності медичного обслуговування, оптимізації управлінських процесів та покращенню комунікації між медичним персоналом і пацієнтами. Інноваційна діяльність також створює умови для формування позитивного іміджу медичного закладу та зміцнення його ринкових позицій.

Важливим чинником забезпечення конкурентоспроможності є кадровий потенціал закладів охорони здоров'я. Професійна компетентність медичного персоналу, рівень управлінської культури керівників, здатність працівників до професійного розвитку та

адаптації до змін визначають ефективність функціонування медичних установ. У сучасних умовах особливого значення набувають цифрові компетентності працівників, навички роботи з інформаційними системами, здатність до міждисциплінарної взаємодії та орієнтація на безперервне професійне навчання.

Сучасні трансформаційні процеси у сфері охорони здоров'я також актуалізують необхідність формування клієнтоорієнтованої моделі діяльності закладів охорони здоров'я. Пацієнти дедалі більше оцінюють не лише професійний рівень медичних послуг, але й рівень сервісу, доступність інформації, швидкість обслуговування, комунікацію з персоналом та загальний комфорт перебування у медичному закладі. У зв'язку з цим важливого значення набуває розвиток медичного маркетингу, брендингу та формування позитивної репутації закладу охорони здоров'я.

Отже, формування конкурентоспроможності закладів охорони здоров'я в умовах сучасних трансформацій є складним багатофакторним процесом, який потребує комплексного підходу до управління ресурсами, розвитку кадрового потенціалу, впровадження інновацій та вдосконалення системи управління. Забезпечення стійких конкурентних переваг медичних установ можливе лише за умови поєднання високої якості медичних послуг, ефективного менеджменту, інноваційної активності та орієнтації на потреби пацієнтів. У сучасних умовах саме конкурентоспроможність стає важливою передумовою забезпечення сталого розвитку закладів охорони здоров'я та підвищення ефективності функціонування системи охорони здоров'я загалом.

Список використаних джерел:

1. Августин Р., Демків І., Омельченко Ю. Управління кадровим потенціалом закладів охорони здоров'я в умовах трансформації медичної системи України: виклики, тенденції та стратегічні орієнтири. *Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України*. № 30. 2025. С. 61-69.
2. Августин Р. Р., Стахів О. В. Визначення стратегічних пріоритетів управління системним розвитком закладів охорони здоров'я. *Академічні візії*. 2023. № 17. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/250>